

9 Přílohy

9.1 Seznam zkratk

a. - arteria

ADL - běžné denní činnosti (z anglického “activities of daily living“)

BMI - body mass index

CNS - centrální nervová soustava

COMP - cartilage oligometric high-molecular weight matrix protein

CRP - C- reaktivní protein

DIP - distální interfalangeální klouby

FFT - fast Fourier transform

GS - glukosamin sulfát

CHS - chondroitin sulfát

i. a. - intraartikulárně

lig. - ligamentum

m. - musculus

měř. - měření

MRI - magnetická rezonance (z anglického "magnetic resonance imaging")

n. - nervus

NSA - nesteroidní antirevmatika

OA - osteoartróza

r. - radix

SYSADOA - symptomaticky pomalu působící léky při osteoartróze (z anglického “symptomatic slow acting drugs of osteoarthritis“)

RTG - rentgen

st. – stupeň

WHO - World Health Organization

9.2 Seznam obrázků

Obr. č. 1 - Ligamenta kolenního kloubu Zdroj: Mavr, 2010

Obr. č. 2 - Model změny polohy středu otáčení kolenního kloubu v průběhu ohýbání

Zdroj: Pandy, Shelburne, 1998

Obr. č. 3 - Roviny pohybu bérce Zdroj: Nedoma, et al., 2006

Obr. č. 4 - Schéma struktury chrupavky Zdroj: Višňa, Hart, 2006

Obr. č. 5 - Artrotický kloub Zdroj: Chiropraktik books, 2011

Obr. č. 6 - Osteofyty Zdroj: Nosecco group, 2010

Obr. č. 7 - MRI zobrazení kolene Zdroj: Wikiskripta, 2006

Obr. č. 8 - Schéma experimentálně prováděné léčby poškozené chrupavky

Zdroj: Elisseeff, 2004

Obr. č. 9 - Endoprotéza kolene Zdroj: Vastl, 2010

Obr. č. 10 - Maxxvellův a Kelvinův model Zdroj: Otáhal, Tlapáková, 1999

Obr. č. 11 - Kolenní reometr Zdroj: vlastní

Obr. č. 12 - Zobrazení pohybu na reometru v programu Dewesoft 7.0 v průběhu času

Zdroj: vlastní

Obr. č. 13 - Schéma měřicí části kolenního reometru Zdroj: vlastní

Obr. č. 14 - Ukázkový graf - hysterezní smyčka závislosti odporového momentu síly [Nm] na úhlu flexe kolene [rad] Zdroj: vlastní

Obr. č. 15 - Znázornění výpočtu směrnice určující tuhost v kolenním kloubu

Zdroj: vlastní

Obr. č. 16 - Znázornění disipované energie Zdroj: vlastní

Obr. č. 17 - Znázornění účinnosti kolenního kloubu Zdroj: vlastní

Obr. č. 18 - Znázornění výpočtu efektivní amplitudy výkyvu Zdroj: vlastní

Obr. č. 19 - Část hysterezní smyčky, která je použitá pro výpočty hodnotících parametrů

Zdroj: vlastní

9.3 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Sedmibodová škála hodnocení

Tabulka č. 2 - Kompletní výsledky dotazníku WOMAC

Tabulka č. 3 - Porovnání výsledků reologie gonartróz v sedmibodové škále

Tabulka č. 4 - Porovnání výsledků reologie gonartróz v třibodové škále

Tabulka č. 5 - Porovnání výsledků reologie probandů v sedmibodové škále

Tabulka č. 6 - Porovnání výsledků reologie probandů v třibodové škále

Tabulka č. 5 - Porovnání výsledků reologie a dotazníku WOMAC v sedmibodové škále u skupiny 1

Tabulka č. 6 - Porovnání výsledků reologie a dotazníku WOMAC v sedmibodové škále u skupiny 2

9.4 Seznam grafů

Graf č. 1 - Procentuální poměr změny bolesti mezi 1. a 2. měřením

Graf č. 2 - Procentuální poměr změny ztuhlosti mezi 1. a 2. měřením

Graf č. 3 - Procentuální poměr změn v kategorii ADL mezi 1. a 2. měřením

Graf č. 4 - Procentuální poměr změny bolesti mezi 2. a 3. měřením

Graf č. 5 - Procentuální poměr změny ztuhlosti mezi 2. a 3. měřením

Graf č. 6 - Procentuální poměr změn v kategorii ADL mezi 2. a 3. měřením

Graf č. 7 - Procentuální poměr změny bolesti mezi 1. a 3. měřením

Graf č. 8 - Procentuální poměr změny ztuhlosti mezi 1. a 3. měřením

Graf č. 9 - Procentuální poměr změn v kategorii ADL mezi 1. a 3. měřením

Graf č. 10 - Příklad zlepšení progresu změn reologických vlastností kolene

Graf č. 11 - Příklad zhoršení progresu změn reologických vlastností kolene

9.5 Seznam příloh

Příloha č. 1 - Žádost o vyjádření etické komise UK FTVS

Příloha č. 2 - Vzor informovaného souhlasu

Příloha č. 3 - Anamnestický dotazník

Příloha č. 4 - Formulář klinického vyšetření kolenního kloubu

Příloha č. 5 - Dotazník WOMAC

Příloha č. 6 - Kompletní přehled vypočtených reologických parametrů a jejich hodnocení

Příloha č. 7 - Kompletní přehled hysterezních křivek

Příloha č. 1 - Žádost o vyjádření etické komise UK FTVS

Příloha č. 2 - Vzor informovaného souhlasu

Informovaný souhlas s účastí ve studii, zabývající se účinností konzervativní léčby artrózy kolenního kloubu.

Průběh a cíl studie

Cílem studie prováděné v rámci diplomové práce je určení vlivu farmak ze skupiny SYSADOA na reologické vlastnosti osteoartrotického kolenního kloubu. Probandi/pacienti budou zdarma po dobu 3 měsíců užívat běžně dostupné kloubní preparáty*. Během studie je nutné podstoupit 3x měření- na začátku terapie, po 3 měsících užívání preparátu a poté po dalších 3 měsících bez užívání. Měření probíhá v laboratoři BEZ na FTVS UK, José Martího 31, Praha 6.

Dle čeho se účinnost terapie porovnává

Měření se provádí na kolenním reometru. Tento přístroj je schopen bezbolestně a neinvazivně změřit reologické veličiny, dle kterých se hodnotí účinky terapie. K výsledkům budou zahrnuty i výsledky z dotazníku, který probandi vyplní.

Jak probíhá samotné měření na reometru

Pacientovi je vleže na boku upevněna noha v okolí kotníku a stehna do měkkých popruhů a přístroj sám pomalým pohybem (max 5°/s) bezbolestně ohne dolní končetinu v kolenním kloubu (do 90°) a opět narovná. Pacient může v případě nepříjemného pocitu kdykoliv měření přerušit.

Rizika

Rizika spojená s užíváním kloubního preparátu nejsou známa. Měření na reometru je taktéž bez rizik.

* Probandi obdrží preparát po složení vratné zálohy, která bude vrácena při posledním měření.

Účast ve studii je dobrovolná, ze studie je možno kdykoliv odstoupit bez udání důvodu.

Jméno a příjmení pacienta.....

Jméno a příjmení informujícího.....

Svým podpisem stvrzuji

- že dobrovolně vstupuji do studie zabývající se hodnocením účinnosti konzervativní terapie artrózy kolenního kloubu,
- že jsem byl/a srozumitelně a dostatečně podrobně informován/a o průběhu a rizicích studie,
- že jsem měl/a příležitost se na vše zeptat a zvážít podané odpovědi,
- že jsem si vědom/a, že moje účast ve studii je dobrovolná a že z ní mohu z jakéhokoliv důvodu kdykoliv odstoupit.

Souhlasím s tím, že veškeré údaje získané při této studii budou přístupné pouze oprávněným osobám (lékařům, fyzioterapeutům, studentům lékařství a fyzioterapie) k vědeckým účelům a zůstanou důvěrnými v rámci povinnosti zachování lékařského tajemství.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení plně porozuměl/a a výslovně souhlasím s účastí ve studii.

Datum:..... Podpis pacienta: .....

Datum:..... Podpis informujícího: .....

Příloha č. 3 - Anamnestický dotazník

Anamnestický dotazník – proband číslo		Dnešní datum:
Jméno a příjmení:		Rodné číslo:
Výška [cm]:	Váha [kg]:	Pohlaví:
Zaměstnání:		
Anamnéza: Alergie: Užívané léky: Závažná onemocnění rodiče, sourozenci, děti: Vaše závažná onemocnění od dětství po současnost: ☐ DM ☐ ICHS ☐ CMP ☐ hypertenze ☐ metabolické nem. ☐ infekční nem. ☐ revmatologická onemocnění ☐ jiná: Příjem tekutin za 24hod.: ☐ méně než 1l ☐ 1- 2l ☐ více než 2l Vyšetření kolene: ☐ RTG ☐ MR ☐ artroskopie		
Denní aktivity: Povaha zaměstnání-škola: ☐ sedavé ☐ fyzicky namáhavé ☐ těžká břemena ☐ dlouhé pochody ☐ v chladu ☐ dlouhé stání ☐ nenamáhavé Chůze: ☐ hodně ☐ málo ☐ skoro vůbec Sezení: ☐ hodně ☐ málo ☐ skoro vůbec Doprava do zaměstnání: Délka: ☐ do 30 min. ☐ 30 – 60 min. ☐ 1-2 hodiny ☐ přes 2 hodiny Poloha: ☐ stání ☐ sezení ☐ za volantem Sport: Druh: ..... Jak často: ☐ 1x denně ☐ vícekrát denně ☐ pravidelně týdně ☐ nepravidelně Úroveň: ☐ vrcholový sport ☐ pravidelný účastník soutěží ☐ rekreačně Pohybové aktivity za poslední 2 dny:		
Úrazy a zlomeniny dolních končetin, páteře a pánve: Jakých segmentů: Kdy se staly: Léčba: ☐ operace ☐ sádra ☐ jiná:		
Operace: Čeho se týkaly: Kdy proběhly:		
Artroskopie (operace) kolenního kloubu – doložit operačním protokolem: Jaká končetina P/L: Kdy: Čeho a s jakým výsledkem: ☐ úprava k normě ☐ deficit, jaký:		
Léčba rehabilitace nebo lázně: Z jakého důvodu: Kdy: Procedury: ☐ aktivní cvičení ☐ pasivní fyzikální terapie		
Současné zdravotní obtíže: Bolest : ☐ ostrá ☐ tupá ☐ tepavá ☐ bodavá ☐ vystřelující/kde ☐ jiná: Intenzita bolesti (0-10): 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 lokalizace: ☐ koleno ☐ stegno ☐ hýždě ☐ bérce ☐ záda ☐ chodidlo		
Užívání pomůcek: Pomůcka: ☐ berle ☐ ortézy ☐ ortopedické vložky ☐ jiné: Kdy: ☐ po celý den ☐ na sport ☐ neužívám ☐ jinak:		
Užíváte někdy kvůli bolesti kolenních kloubů léky proti bolesti? Pokud ano, jaké a jak často?		

Příloha č. 4 - Formulář klinického vyšetření kolenního kloubu

Vyšetření kolenního kloubu

Datum:

Měření č.:

jméno a příjmení .....**č. probanda** .....

ročník .....

končetina levá / pravá

stupeň gonartrózy .....

ASPEKCE

postavení

končetiny.....

lokální změny .....

pánev .....

stoj a chůze.....

PALPACE

měkké tkáně.....

postranní vazy.....

kloubní štěrbina.....

svalová síla Fl / Ex.....

menisky.....

POHYBLIVOST

goniometrie Fl/ Ex.....

joint play: přední / zadní zásuvka.....

    fibula.....

    lat./lat posun. ....

NEUROLOGICKÉ VYŠETŘENÍ

napínací manévry- obrácený Laseque: .....

šlachookosticové reflexy- patelární: achilovy šlachy: medioplantární:

čítí DKK.....

Doplňující otázky:

změna režimu v poslední době.....

změna váhy v poslední době.....

Příloha č. 5 - Dotazník WOMAC

WOMAC (West Ontario and McMaster Osteoarthritis Index)

Vyplňuje pacient sám podle svého uvážení.

Část A - bolest.

Jaká je Vaše bolest v následujících situacích?

	žádná	mírná	střední	silná	velmi silná
1. Při chůzi po rovině	☐	☐	☐	☐	☐
2. Při chůzi po schodech, nahoru anebo dolů	☐	☐	☐	☐	☐
3. V noci na lůžku, tj. bolest, která nedá spát	☐	☐	☐	☐	☐
4. Při sezení nebo vleže	☐	☐	☐	☐	☐
5. Při vzpřímeném stání	☐	☐	☐	☐	☐

Část B. Ztuhlost.

1. Jak značná je ztuhlost vašeho kloubu po ranním probuzení?

žádná   mírná   střední   silná   velmi silná

2. Jak silná je ztuhlost kloubu po sezení, ležení či odpočinku později během dne?

Část C. Běžné denní aktivity.

Jaké obtíže máte při následujících úkonech a aktivitách?

	žádné	mírné	střední	značné	velmi výrazné
1. Chůze ze schodů	☐	☐	☐	☐	☐
2. Chůze do schodů	☐	☐	☐	☐	☐
3. Vstávání ze sedu	☐	☐	☐	☐	☐
4. Stání	☐	☐	☐	☐	☐
5. Shýbání k podlaze	☐	☐	☐	☐	☐
6. Chůze po rovině nebo rovném povrchu	☐	☐	☐	☐	☐
7. Nastupování nebo vystupování z auta nebo autobusu	☐	☐	☐	☐	☐
8. Vyřizování nákupů	☐	☐	☐	☐	☐
9. Navlékání ponožek nebo punčoch	☐	☐	☐	☐	☐
10. Vstávání z lůžka	☐	☐	☐	☐	☐
11. Sundávání ponožek nebo punčoch	☐	☐	☐	☐	☐
12. Ukládání se na lůžko	☐	☐	☐	☐	☐
13. Vstup a výstup z koupelnové vany	☐	☐	☐	☐	☐
14. Sezení	☐	☐	☐	☐	☐
15. Usedání nebo vstávání z toaletní mísy	☐	☐	☐	☐	☐
16. Vykonávání těžkých domácích prací	☐	☐	☐	☐	☐
17. Vykonávání lehkých domácích prací	☐	☐	☐	☐	☐

Příloha č. 6 - Kompletní přehled vypočtených reologických parametrů a jejich hodnocení

Kompletní přehled vypočtených reologických parametrů a jejich hodnocení

Následující 3 tabulky obsahují všechny hodnotící parametry vypočtené z naměřených křivek, jejich procentuální změnu mezi jednotlivými měřeními, rozřazení těchto rozdílů do sedmibodové hodnotící škály a nakonec resumé pro jednotlivé končetiny i probandy.

Popis jednotlivých sloupců pro lepší orientaci v tabulce:

- 1. sloupec: Číslo probanda
- 2. sloupec: Označení levé a pravé dolní končetiny a pořadové číslo měření
- 3. sloupec: EC = celková energie
- Následuje 3 x 7 sloupců pro vypočtené parametry - disipovanou energii, efektivní tuhost a efektivní amplitudu:
  1. Jednotka a hodnota parametru
  2. Procentuální změna mezi 1. a 2. měřeními
  3. Procentuální změna mezi 2. a 3. měřeními
  4. Procentuální změna mezi 1. a 3. měřeními
  5. Rozdělení do sedmibodové hodnotící škály podle velikosti procentuální změny mezi 1. a 2. měřeními
  6. Rozdělení do sedmibodové hodnotící škály podle velikosti procentuální změny mezi 2. a 3. měřeními
  7. Rozdělení do sedmibodové hodnotící škály podle velikosti procentuální změny mezi 1. a 3. měřeními
- 25. sloupec: Expertní posouzení změny mezi 1. a 2. měřeními v sedmibodové škále
- 26. sloupec: Expertní posouzení změny mezi 2. a 3. měřeními v sedmibodové škále
- 27. sloupec: Expertní posouzení změny mezi 1. a 3. měřeními v sedmibodové škále
- Následující 3 sloupce obsahují celkové hodnocení končetin v sedmibodové škále
- Poslední 3 sloupce obsahují celkové hodnocení pacientů v sedmibodové škále

Šedé řádky značí končetinu, u které nebyla diagnostikována gonartróza.

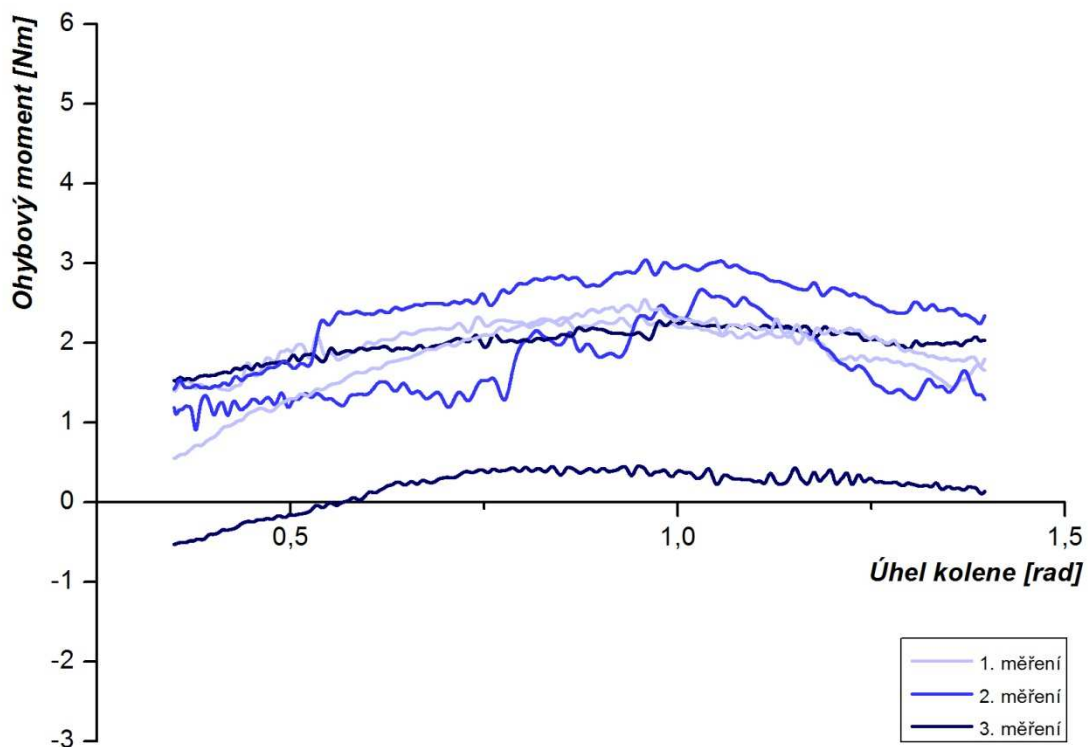

Příloha č. 7 – Kompletní přehled hysterezních křivek

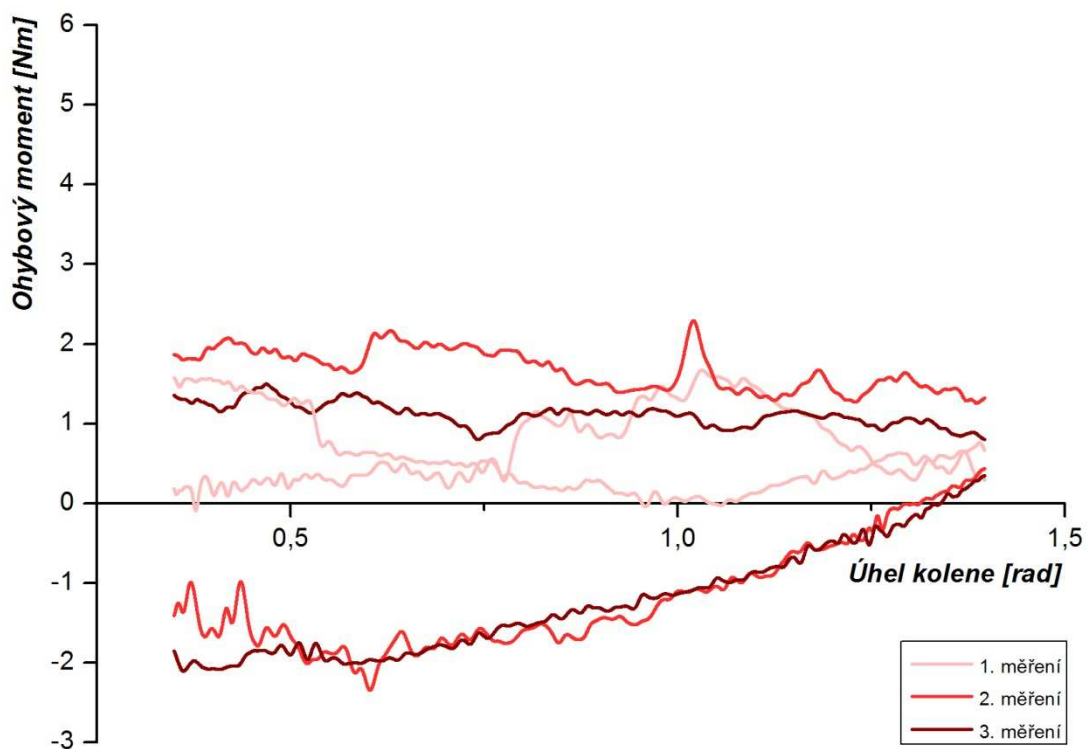
Kompletní přehled naměřených hysterezních křivek

Tato příloha obsahuje pro úplnost přehled všech naměřených hysterezních křivek všech 15 pacientů – i s kolenními klouby bez diagnostikované osteoartrózy. Křivky jsou zobrazeny tak, jak byly připraveny pro výpočet hodnotících parametrů. Křivky byly z naměřených dat přepočteny kalibračními konstantami, dále byl odstraněn šum softwarovým FFT filtrem a byly oříznuty do požadovaného intervalu 20°- 80°. Znárodnují průběh pasivního odporového momentu sil [Nm] proti flexi a extenzi kolenního kloubu v závislosti na úhlu natočení kolene [rad]. Modrý graf je vždy pro levý kolenní kloub, červený pro pravý. Měření jsou seřazena podle barev od nejsvětější (1. měření) po nejtmaší (3. měření). Horní křivka odpovídá vždy flexi, spodní extenzi. Na ose x je vynesena úhel v radiánech, na ose y odporový moment v Nm.

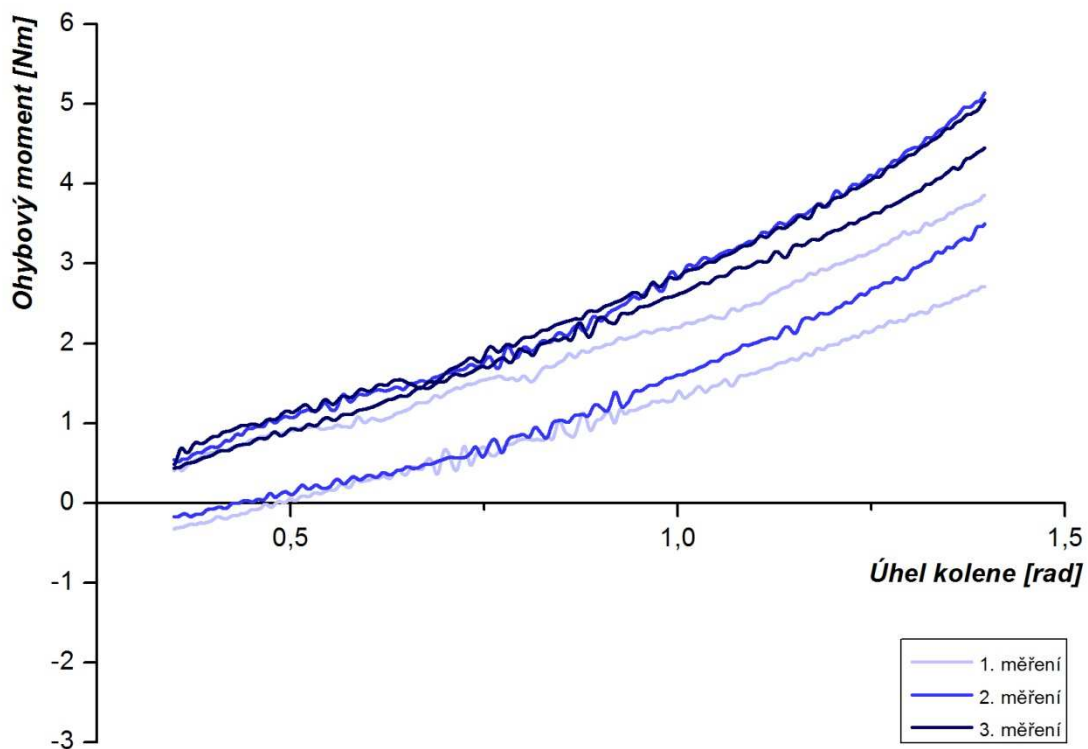
Proband č. 1 – Levý kolenní kloub

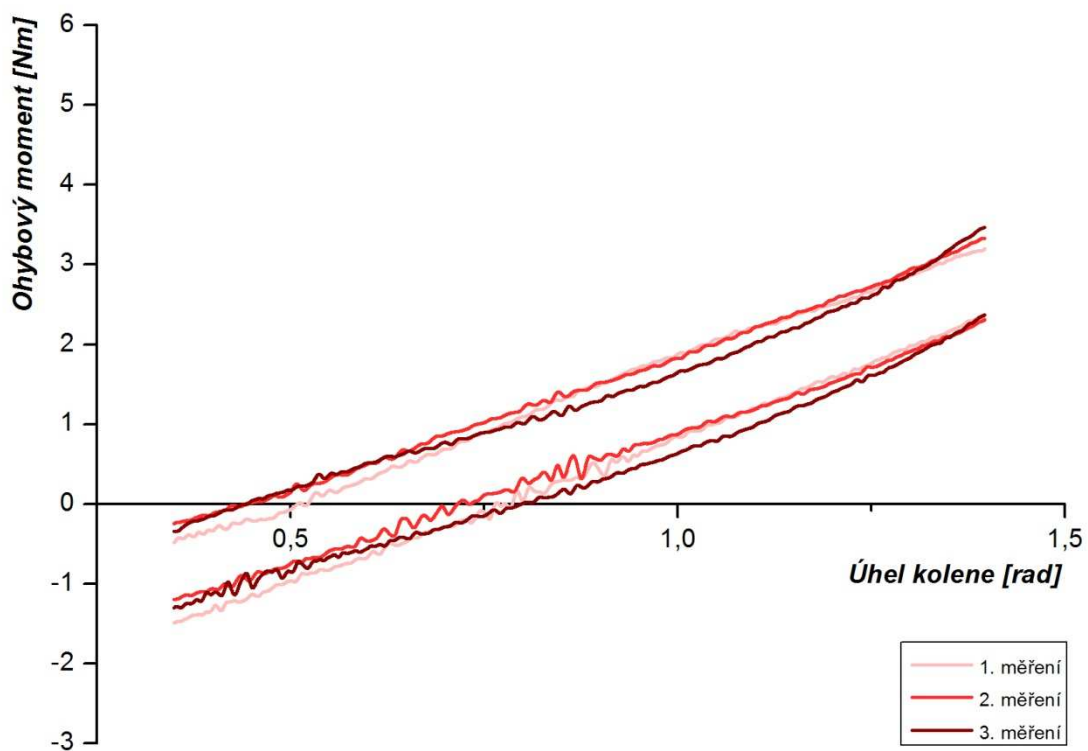
Proband č. 1 – Pravý kolenní kloub (není diagnostikovaná OA)

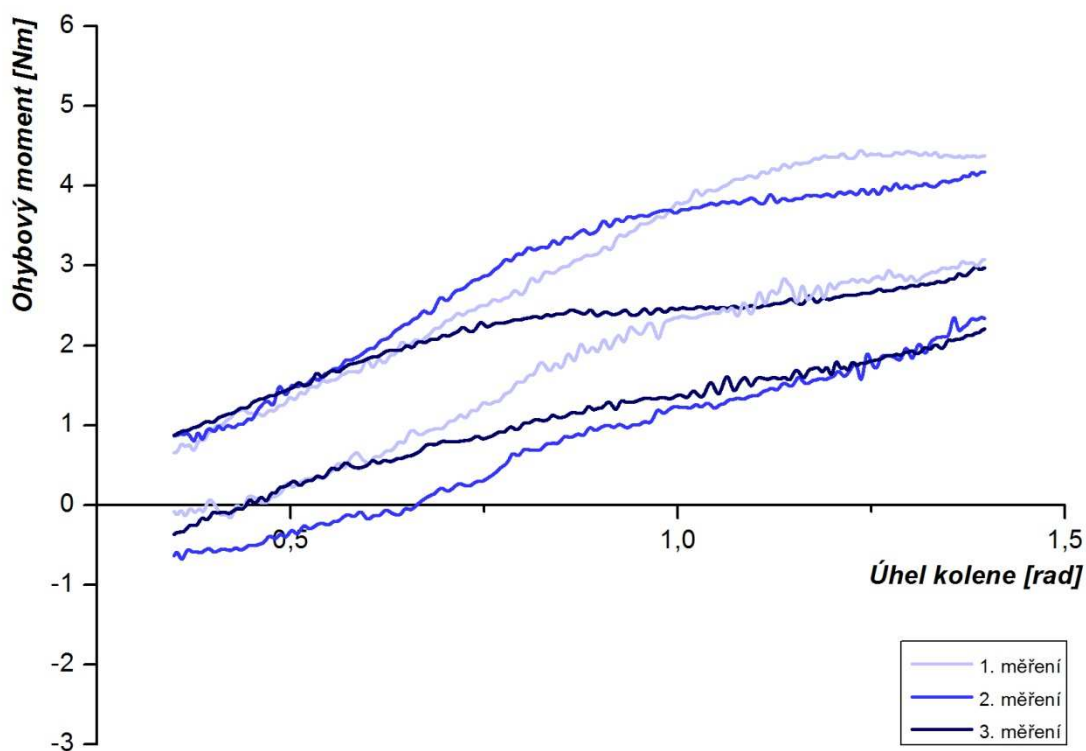
Proband č. 2 – Levý kolenní kloub

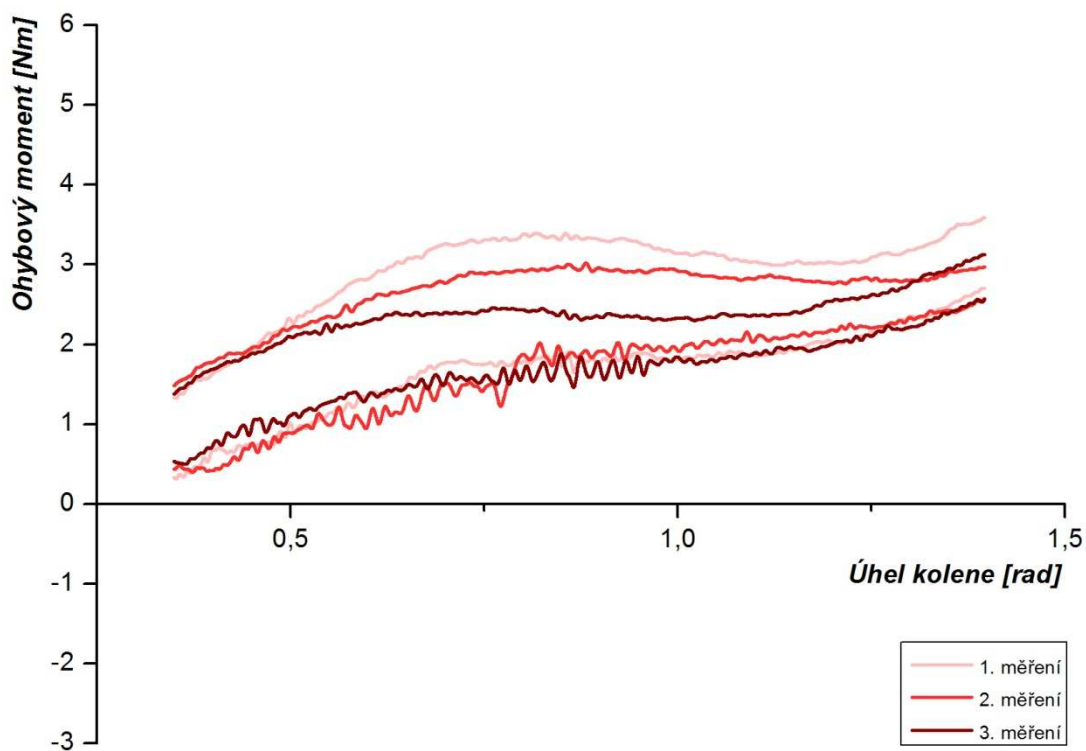
Proband č. 2 – Pravý kolenní kloub

Proband č. 3 – Levý kolenní kloub

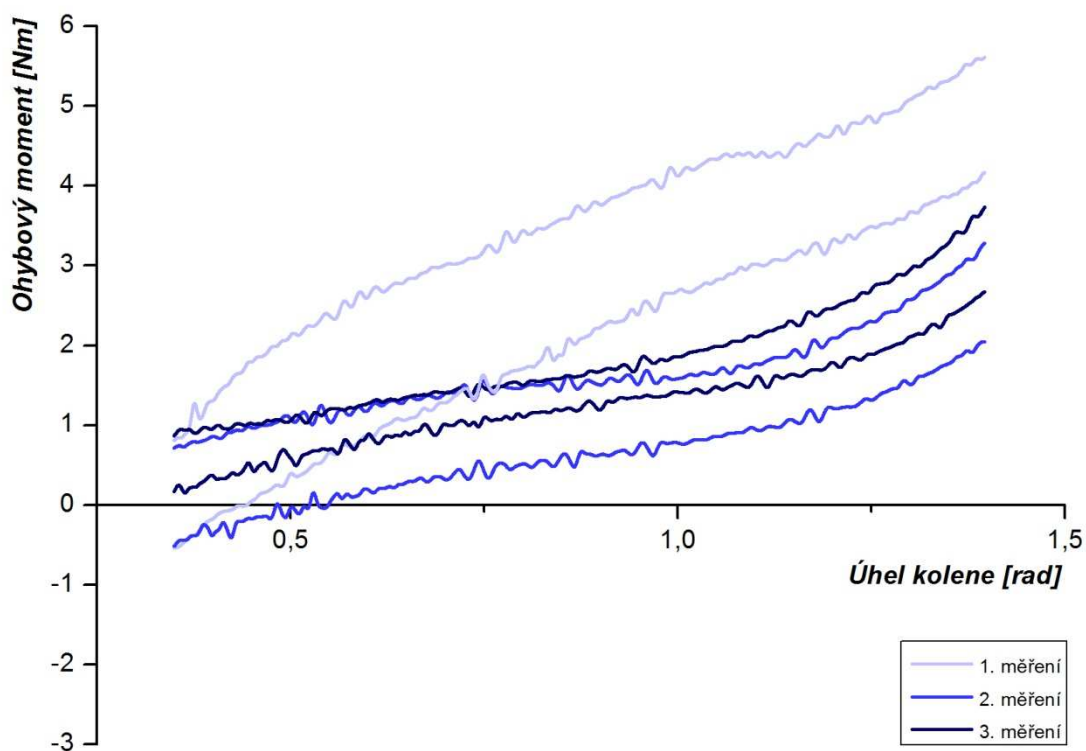

Proband č. 3 – Pravý kolenní kloub (není diagnostikovaná OA)

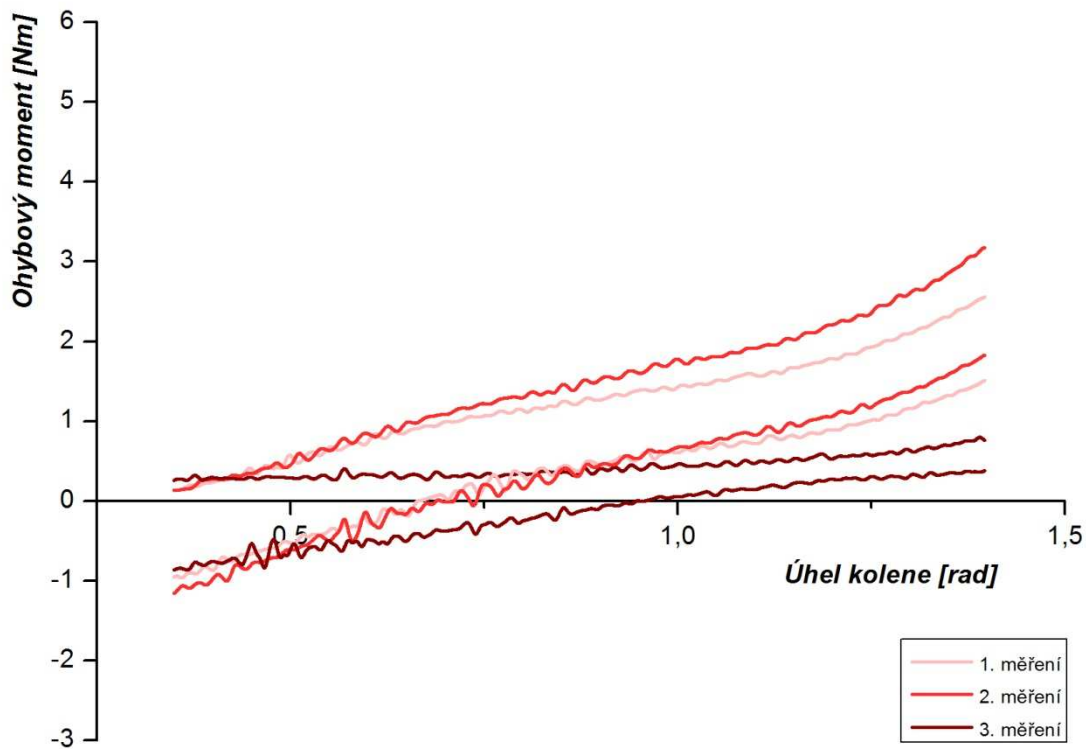

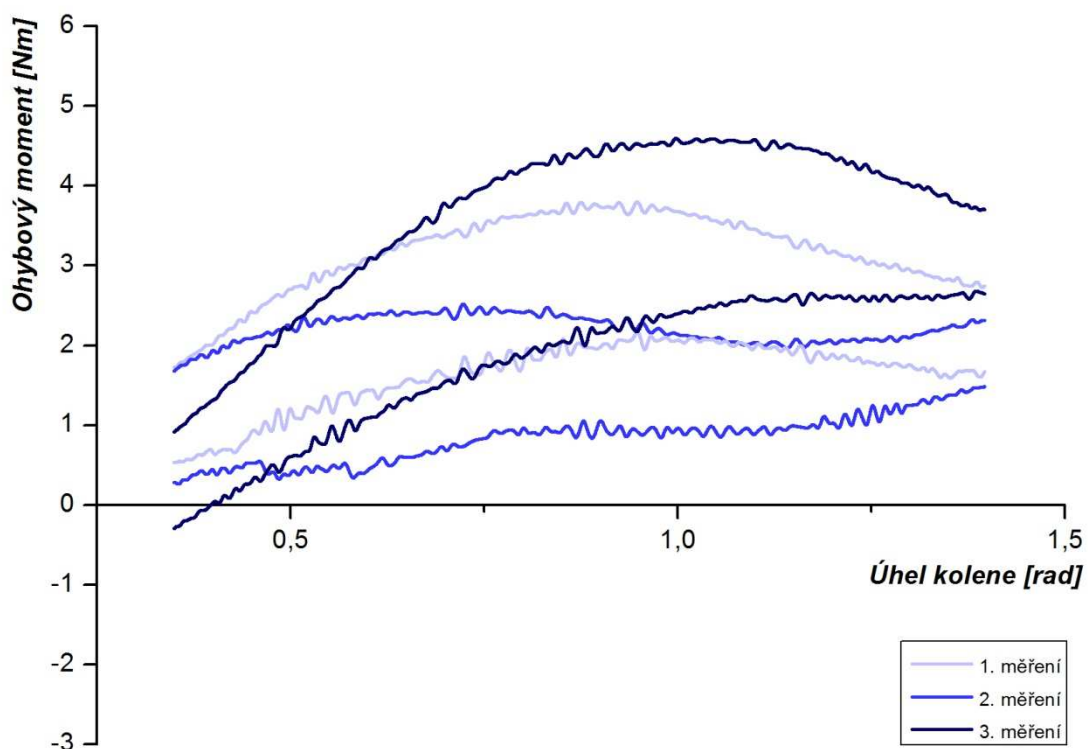
Proband č. 4 – Levý kolenní kloub

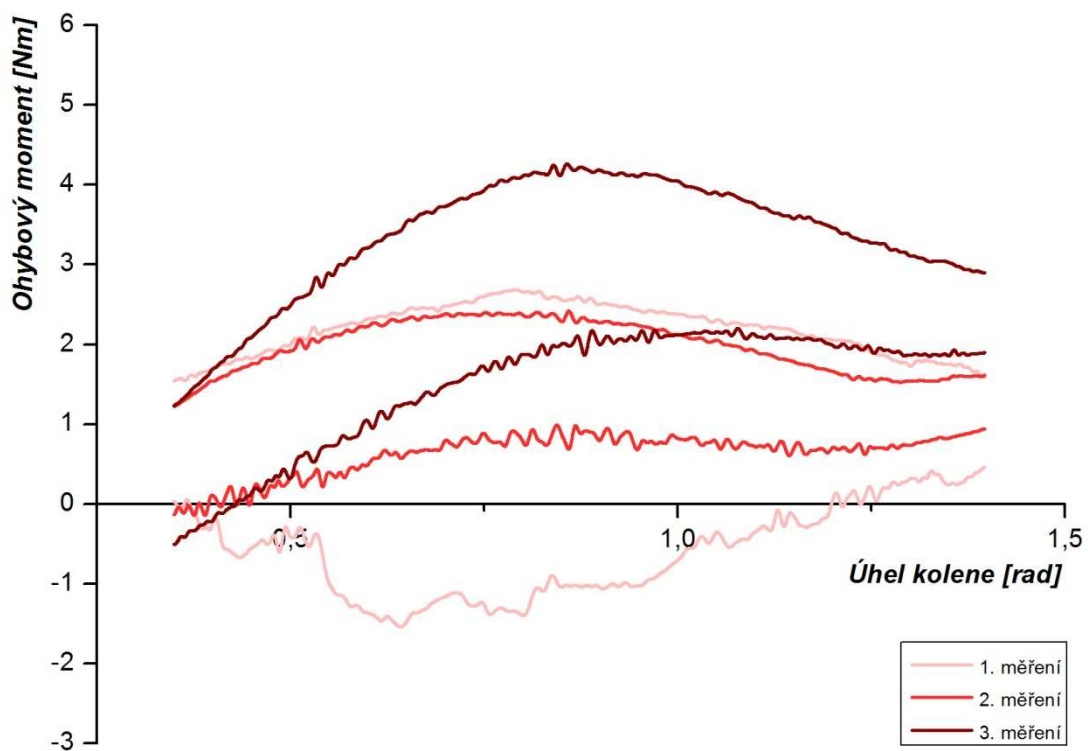
Proband č. 4 – Pravý kolenní kloub

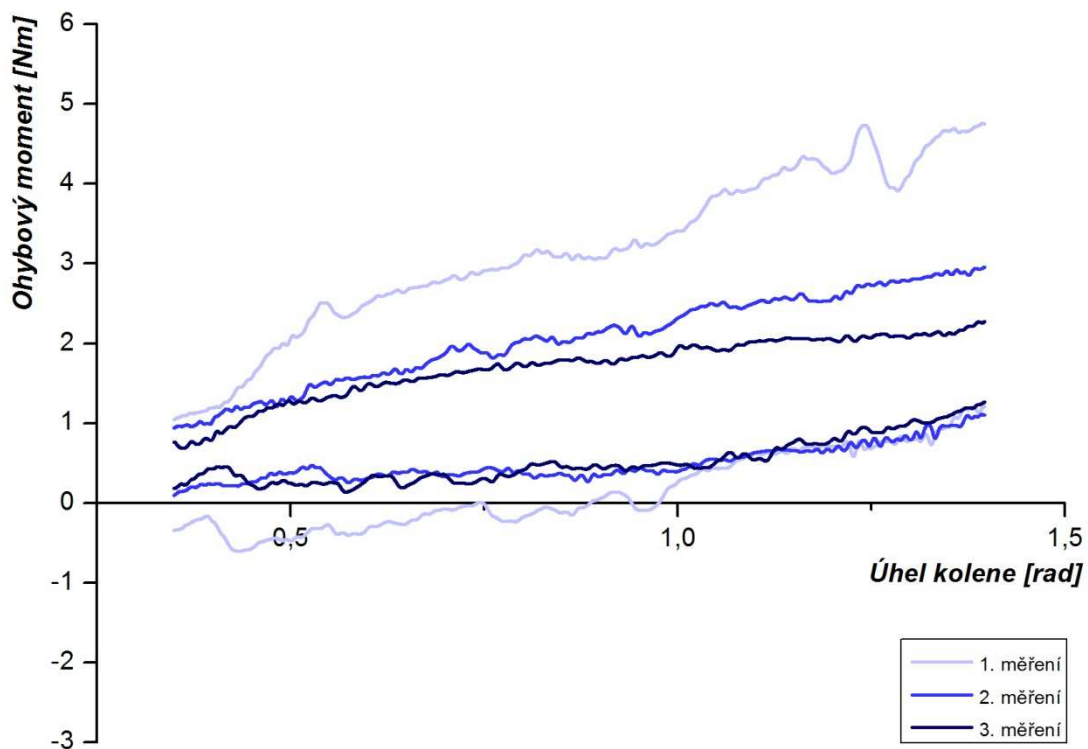
Proband č. 5 – Levý kolenní kloub

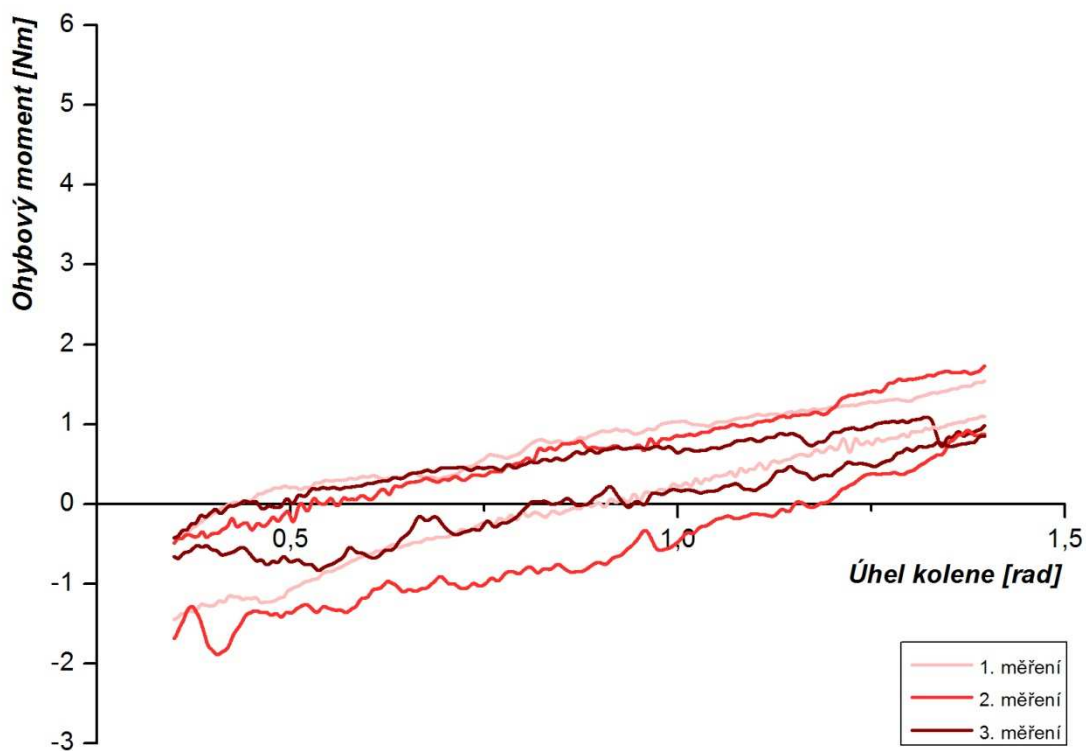
Proband č. 5 – Pravý kolenní kloub

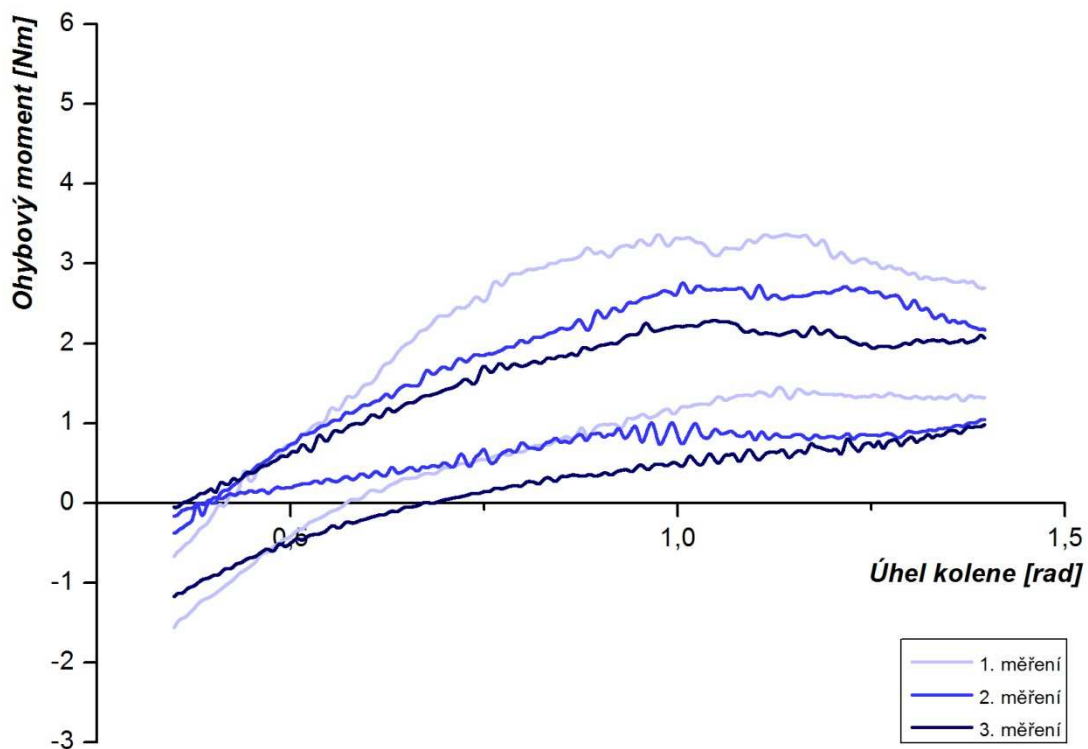
Proband č. 6 – Levý kolenní kloub

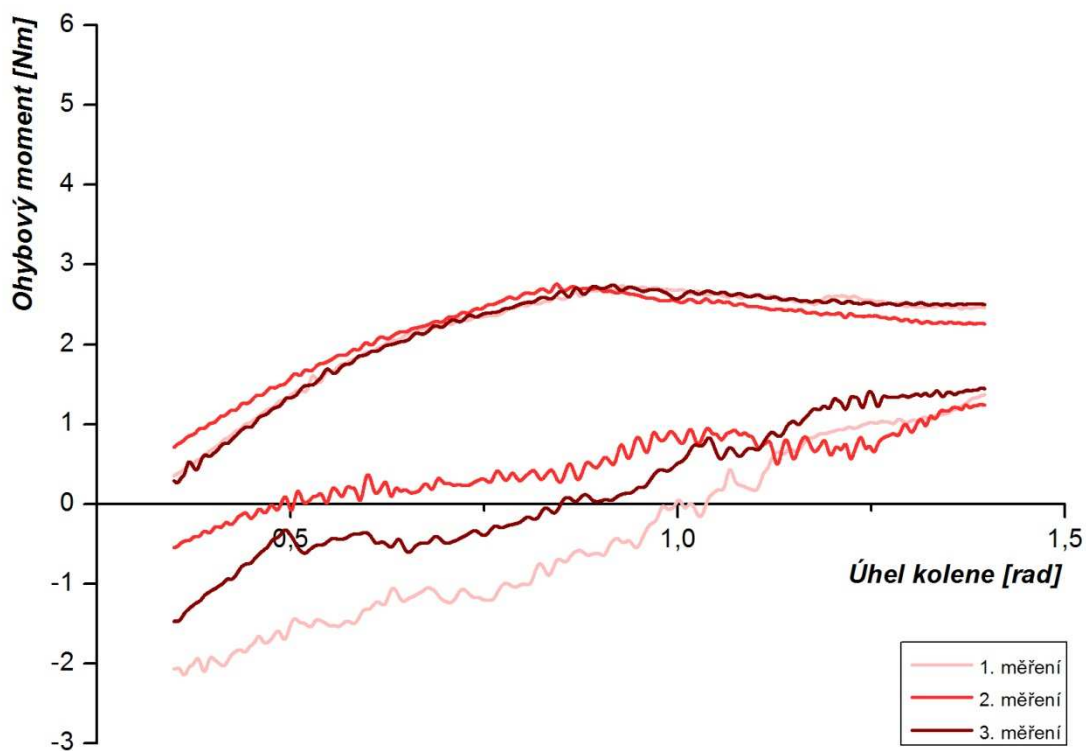
Proband č. 6 – Pravý kolenní kloub

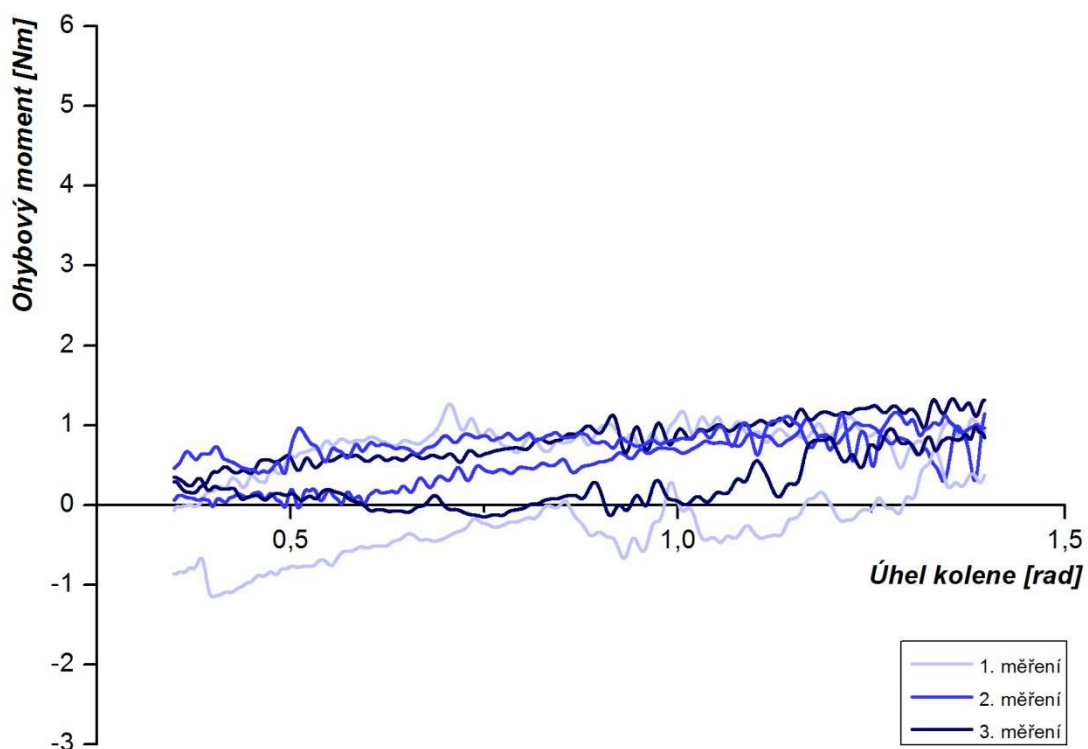
Proband č. 7 – Levý kolenní kloub

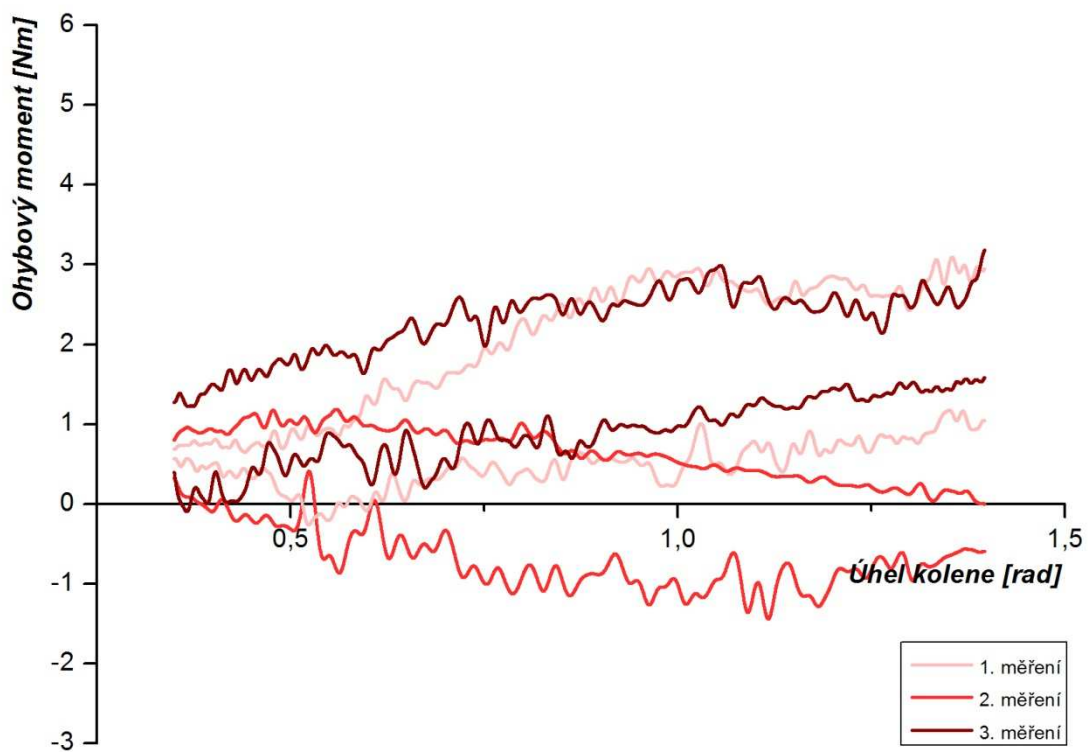
Proband č. 7 – Pravý kolenní kloub

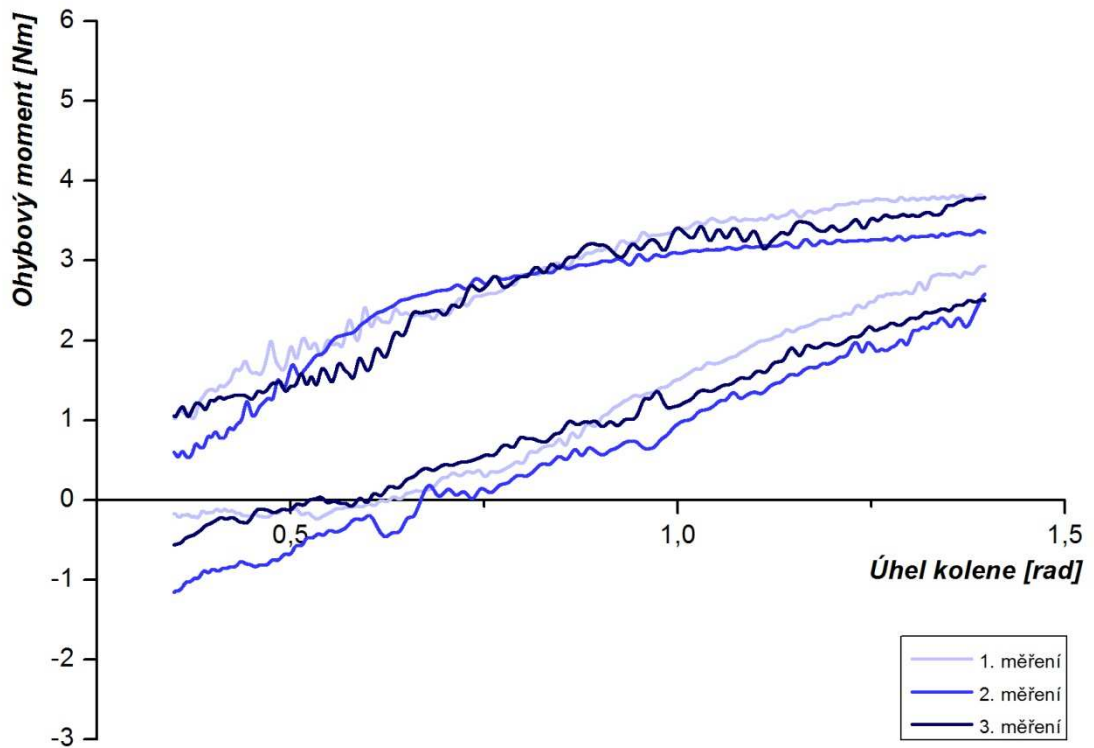
Proband č. 8 – Levý kolenní kloub (totální endoprotéza)

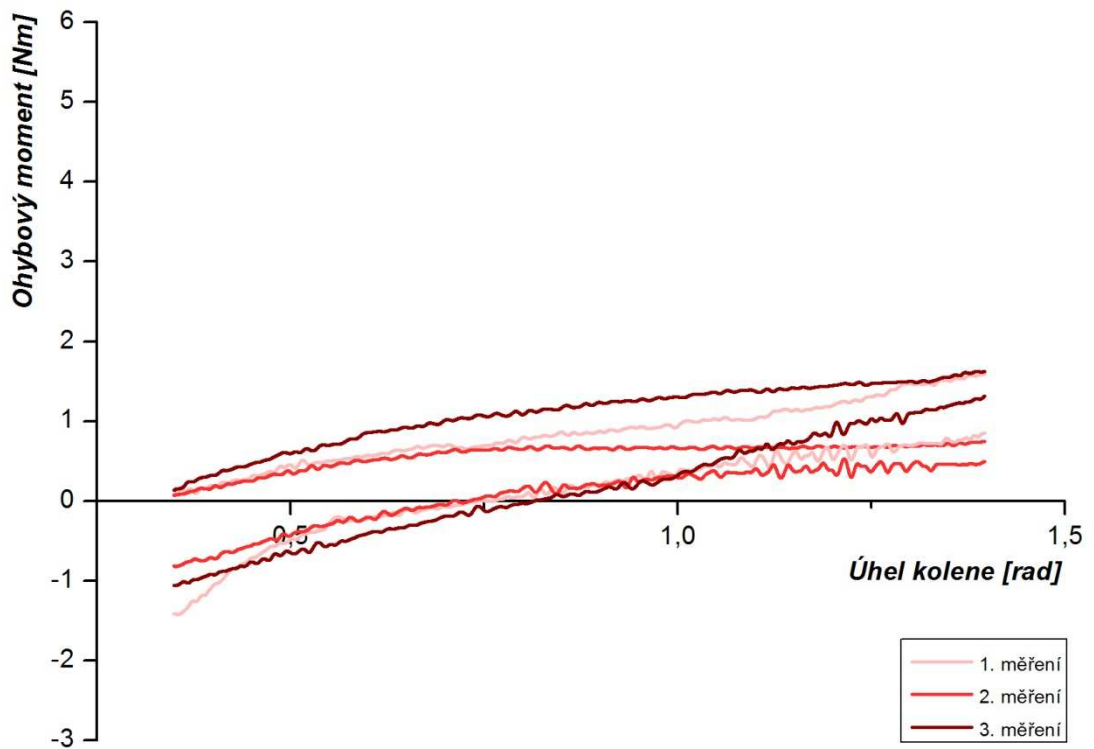
Proband č. 8 – Pravý kolenní kloub

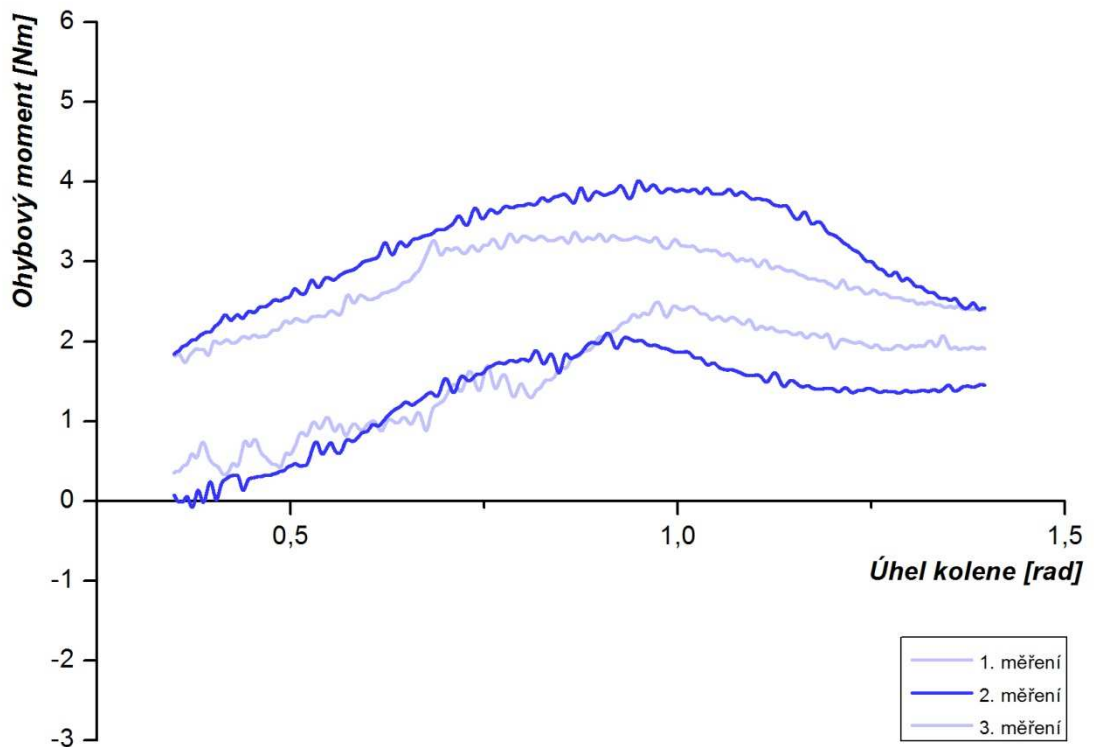
Proband č. 9 – Levý kolenní kloub (není diagnostikovaná OA)

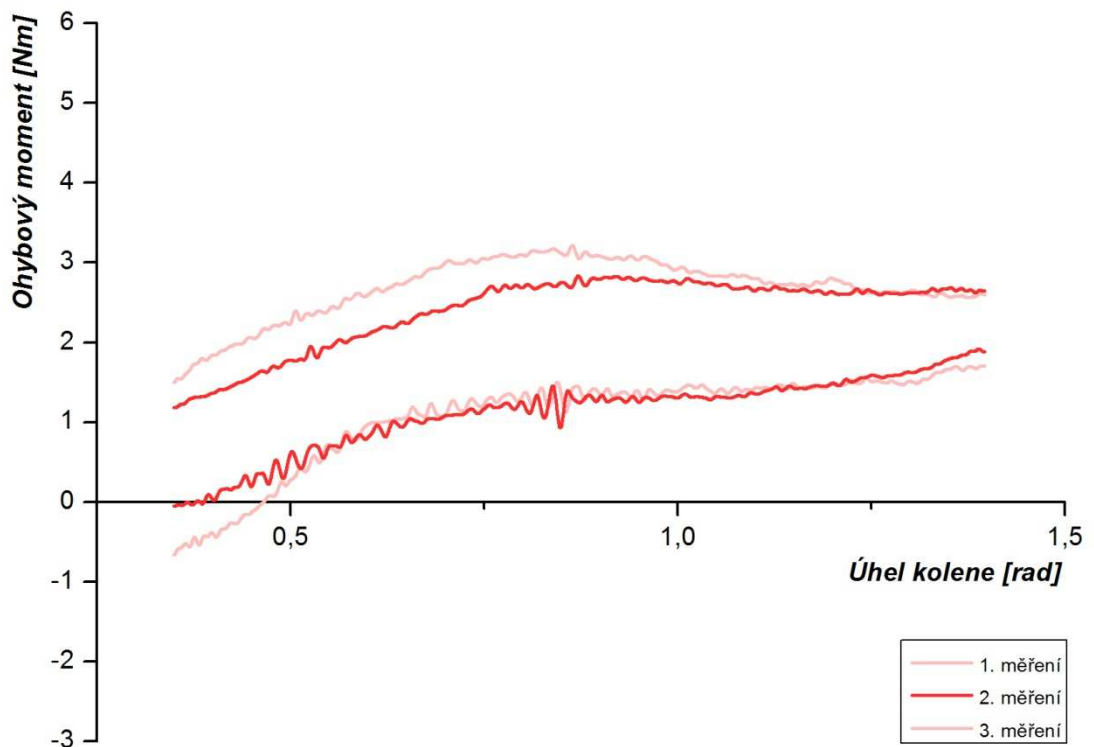
Proband č. 9 – Pravý kolenní kloub

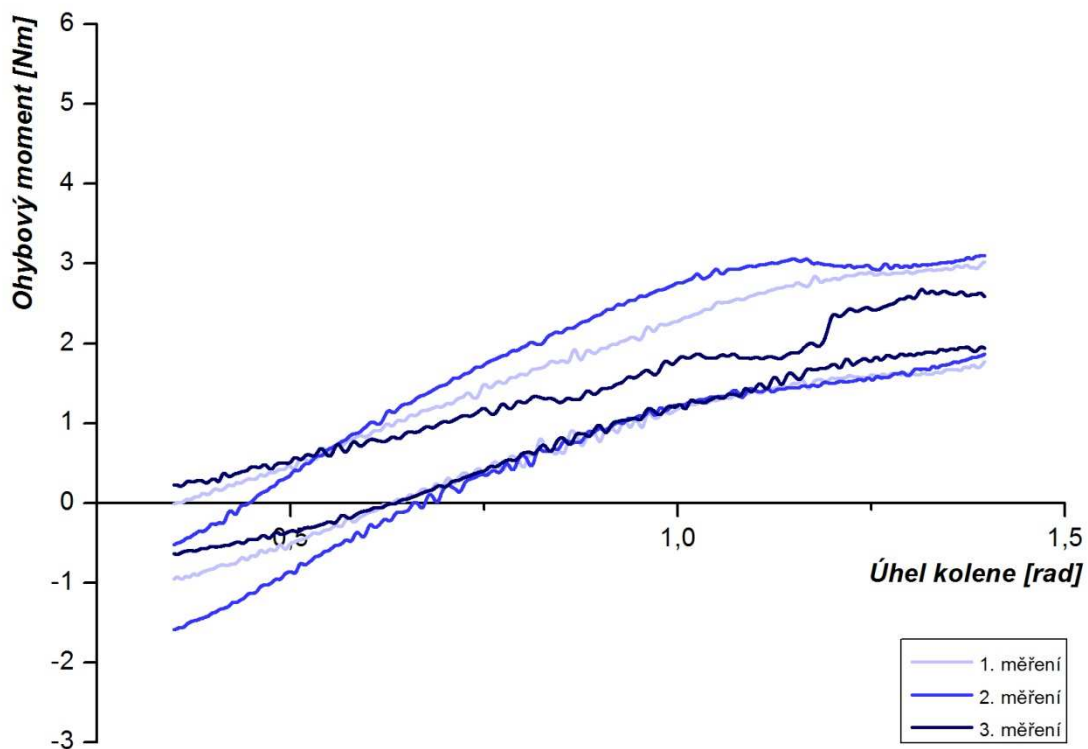
Proband č. 10 – Levý kolenní kloub

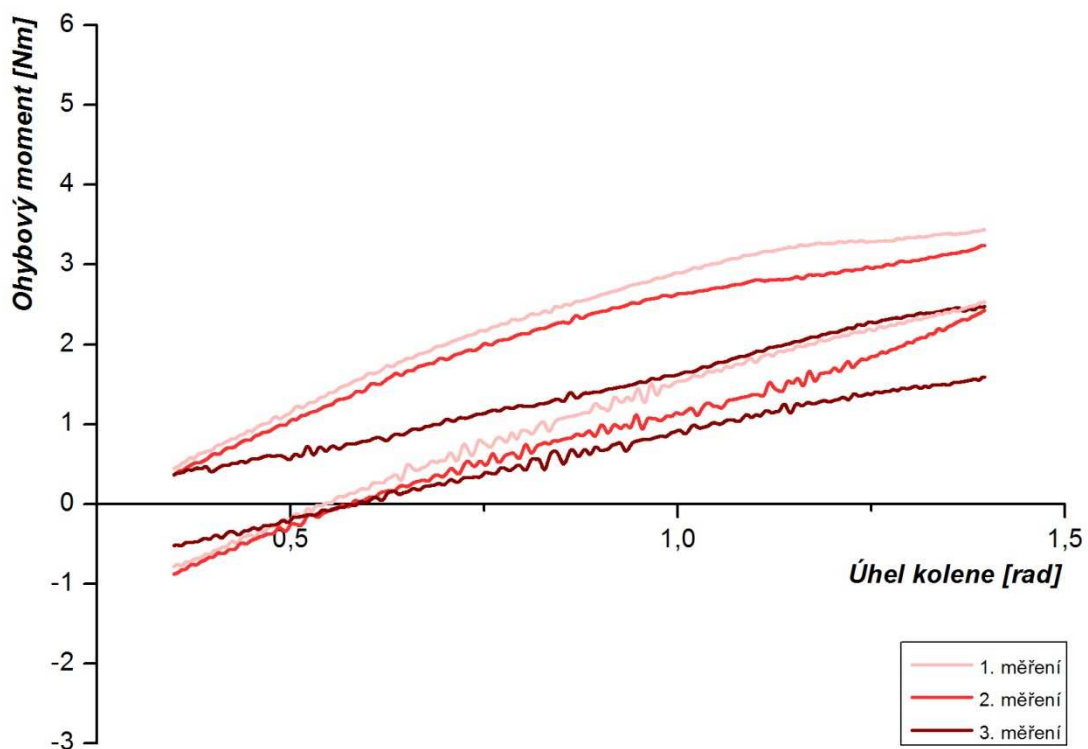
Proband č. 10 – Pravý kolenní kloub

Proband č. 11 – Levý kolenní kloub (není diagnostikovaná OA)

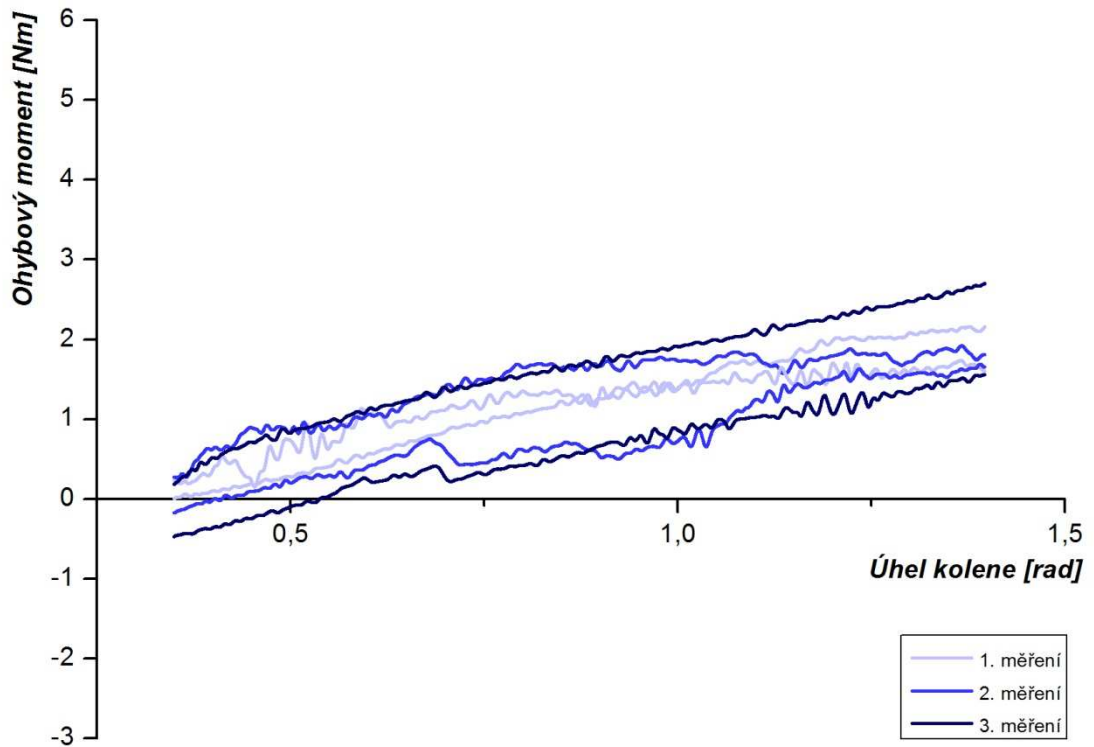

Proband č. 11 – Pravý kolenní kloub

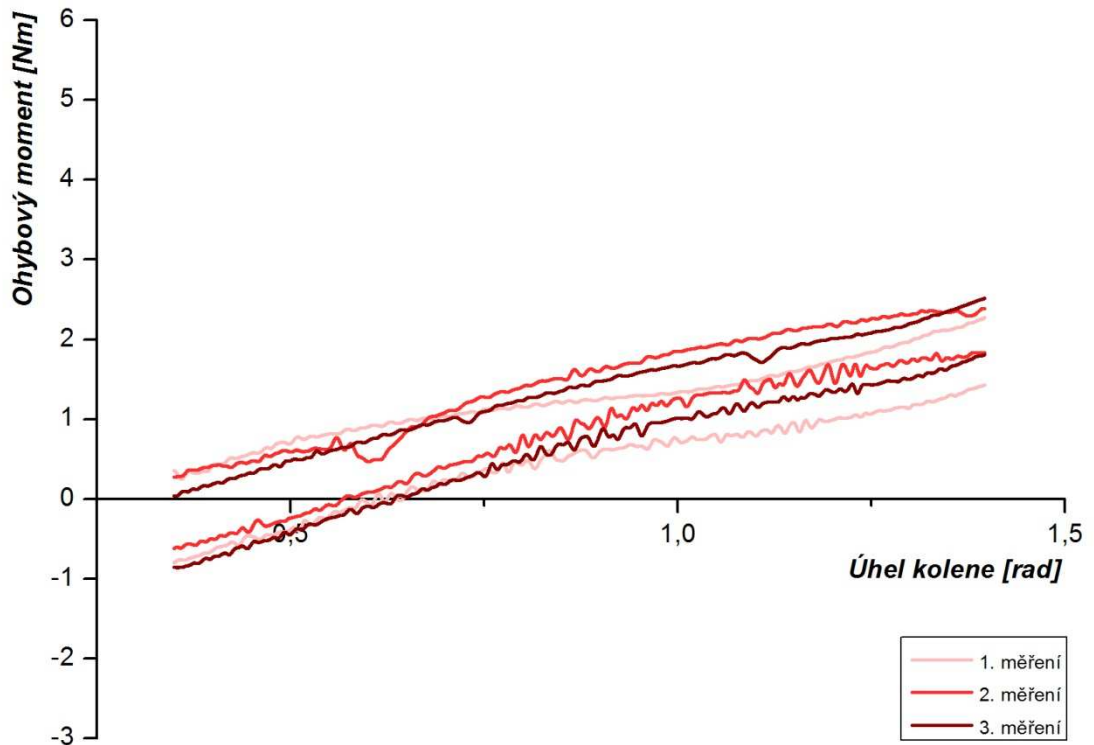

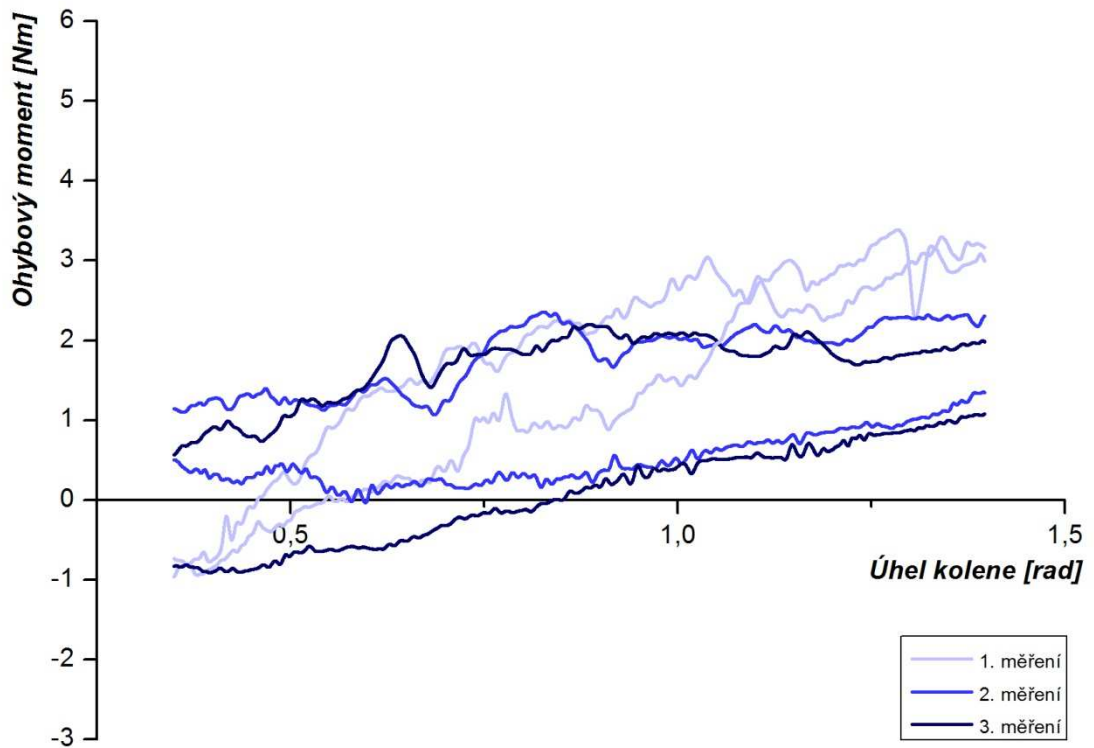
Proband č. 12 – Levý kolenní kloub

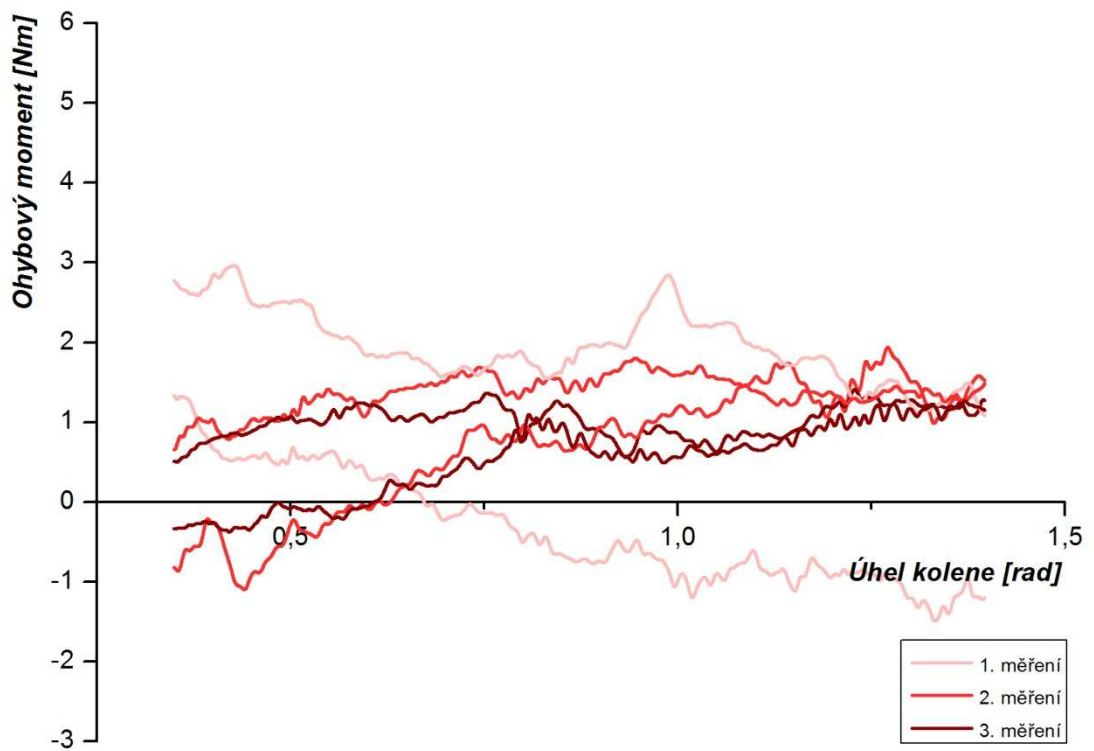
Proband č. 12 – Pravý kolenní kloub

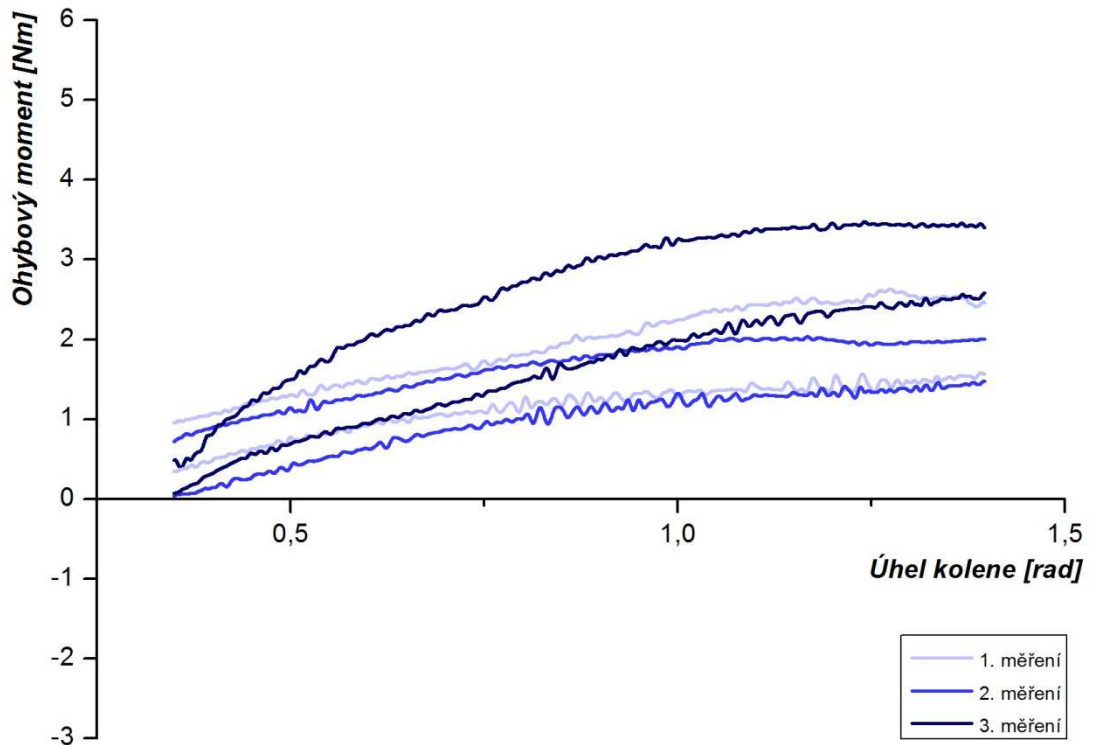
Proband č. 13 – Levý kolenní kloub

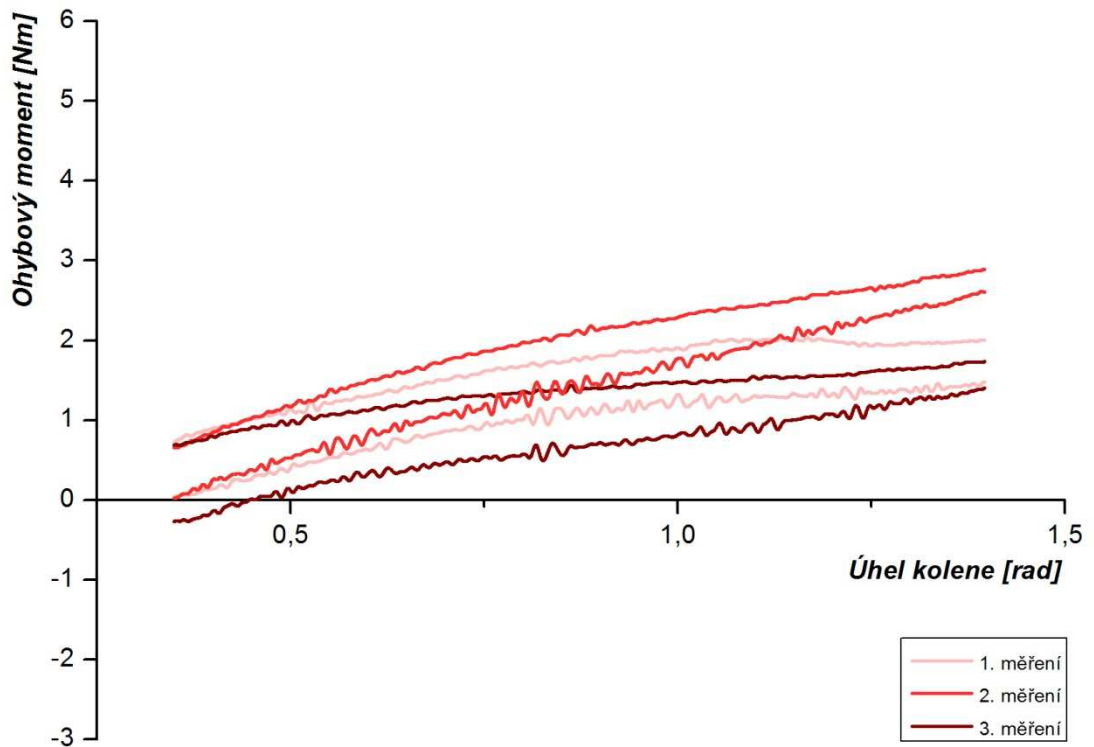
Proband č. 13 – Pravý kolenní kloub

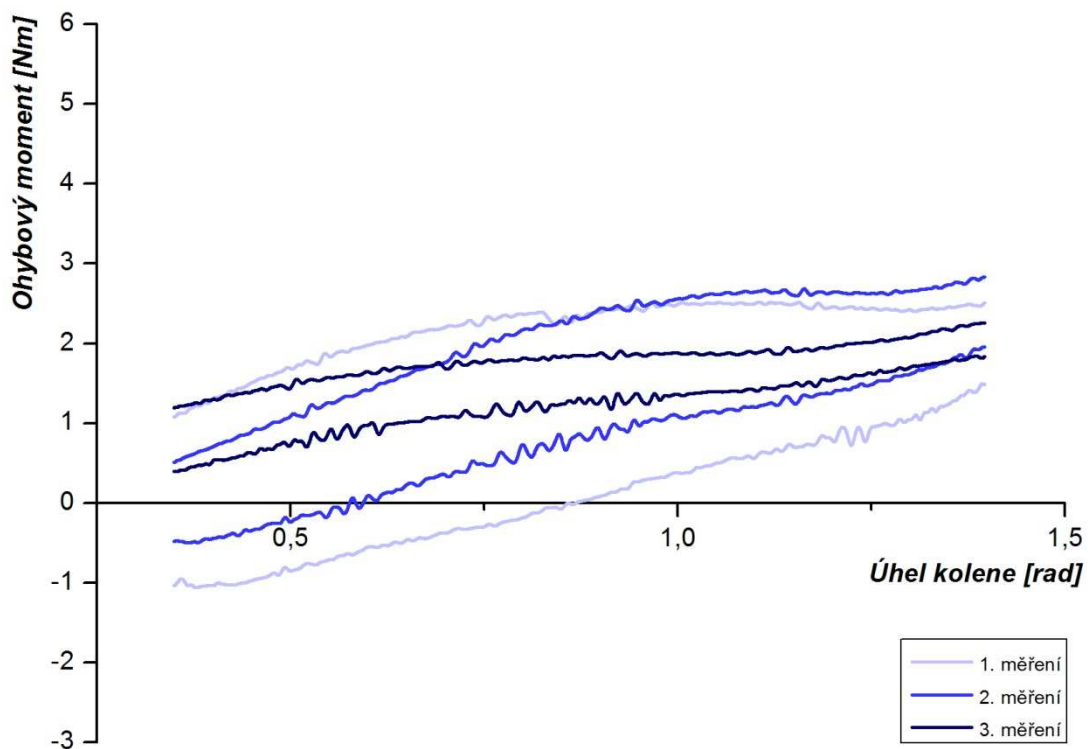
Proband č. 14 – Levý kolenní kloub

Proband č. 14 – Pravý kolenní kloub

Proband č. 15 – Levý kolenní kloub (není diagnostikovaná OA)

Proband č. 15 – Pravý kolenní kloub

